

FÖRDJUPNING – Riksbankens penningpolitiska utvecklingsarbete

I Riksbankens penningpolitiska utvecklingsarbete 2022 låg fokus på att analysera inflationsutvecklingen och effekterna av penningpolitiska åtgärder. Bland annat undersöktes hur inflationsutvecklingen påverkas av snabba uppgångar i energipriser och hur prisuppgångar spred sig i ekonomin. Vidare studerades bland annat hur klimatomställningen och det svenska ekonomisk-politiska ramverket påverkar förutsättningarna för inflationsutvecklingen framöver. I samband med att Riksbanken stramade åt penningpolitiken analyserades även hur ekonomin påverkas när styrräntan och värdepappersinnehavet förändras samt hur Riksbankens finansiella resultat påverkas av högre räntor.

Fokus på inflationsutvecklingen och effekter av penningpolitiska åtgärder

I Riksbankens utvecklingsarbete under året låg fokus främst på inflationsutvecklingen och dess drivkrafter. Att denna analyserades noggrant inför de penningpolitiska besluten framgår av de fördjupningar som publicerats i de penningpolitiska rapporterna. En viktig fråga var hur de oväntat stora uppgångarna i energipriserna kunde komma att påverka andra konsumentpriser och en annan huruvida prisuppgångarna spred sig i ekonomin, på andra sätt än via högre kostnader, och om man såg tecken på spridningseffekter via förväntningar och löner. Därutöver undersökte Riksbanken och drog lärdomar från de stora prognosfelen för 2022 för att bättre förstå inflationsutvecklingen framöver. Riksbanken studerade också hur klimatomställningen påverkar inflationen framöver och hur det svenska ekonomisk-politiska ramverket, med exempelvis ett inflationsmål och en välfungerande lönebildning, bidrar till goda förutsättningar för att få inflationen att återgå till målet. Riksbanken analyserade också de ekonomiska konsekvenserna av kriget i Ukraina och varför kronan försvagades under 2022. I syfte att bättre förstå den aggregerade inflationen arbetade Riksbanken även vidare med analysen av mikrodata om prisförändringar för enskilda produkter.

Till följd av den höga inflationen stramade Riksbanken åt penningpolitiken. En empirisk analys visade att den högre skuldsättningen bland hushållen gjort att styrräntan inte behöver höjas lika mycket som tidigare för att uppnå samma åtstramande effekt. Riksbanken studerade även hur penningpolitikens effekter skiljer sig beroende på om ränteförändringar väntas vara tillfälliga eller mer långvariga. En riksbanksstudie om hur förändringar i värdepappersinnehavet påverkar ekonomin togs också fram. Den belyser effekten av Riksbankens köp av värdepapper 2015–2022. I olika studier analyserades också hur Riksbankens köp av säkerställda obligationer påverkade bolåneräntorna, samt vilken effekt värdepappersköpen hade på finansiella priser

under pandemin. Riksbanken arrangerade även en internationell forskningskonferens om centralbankers verktygslåda, och i synnerhet om hur köp av finansiella tillgångar kan användas som penningpolitiskt verktyg. Kopplat till åtstramningen gjordes även en analys av hur högre räntor kan påverka Riksbankens finansiella resultat.

Tabell 7. Penningpolitiskt relaterade studier gjorda 2022.

Publiceringsår är 2022 om inget annat anges

Fördjupningar i den penningpolitiska rapporten
"Höga energipriser – hur kommer andra konsumentpriser att påverkas?", februari
"Ekonomiska konsekvenser av kriget i Ukraina", april
"Mycket talar för hög inflation i år och nästa år", april
"Prisökningarna sprider sig i ekonomin", juni
"Brist på arbetskraft och högre lönetryck i omvärlden", juni
"De ekonomisk-politiska ramverken underlättar en återgång till målet", september
"Högre räntekänslighet i den svenska ekonomin", september
"Vad talar för att inflationen sjunker tillbaka nästa år?", september
"Vilken effekt kan åtgärder för att dämpa elpriset få på inflationen?", september
"Varför har kronan försvagats i år?", november
"Alternativa scenarier för inflationen och penningpolitiken", november
Ekonomiska kommentarer
J. Ewertzh, M. Klein och O. Tysklind, "Prisförändringar i Sverige – insikter från nya mikrodata", nr 1
C. Flodberg, I. Häkkinen Skans och P. Wasén, "Långtidsarbetslösheten i pandemins spår", nr 2
M. Sjödin, "Vägen till ett penningpolitiskt beslut", nr 3
M. Apel, "Hur påverkar klimatomställningen inflationen?", nr 5
D. Kjellberg och M. Åhl, "Riksbankens finansiella resultat och kapital påverkas av högre räntor", nr 8
P. Stockhammar, I. Strid och T. Tornese, "Hur har styrräntans påverkan på konsumtionen förändrats när skuldkvoten har stigit?", nr 9
J. Almenberg, M. Ankarhem, K. Blom och T. Jansson, "Bostadspriser och ränteförväntningar", nr 10
R. Emanuelsson, E. O. Andersson och T. Vasi, "Riksbankens köp av säkerställda obligationer och genomslaget på bolåneräntorna", nr 12
S. Laséen, J. Lindé och U. Söderström, "Hur mycket påverkas inflationen av penningpolitiken?", nr 13
Penning- och valutapolitik
S. Ingves, "Sveriges roll i det internationella ekonomiska samarbetet – i går, i dag, i morgon", nr 1
A. Nordström, "Understanding the foreign exchange market", nr 1
M. Apel och H. Ohlsson, "Penningpolitik och inflation i krigstider", nr 2
M. Beechey Österholm, "The Riksbank's bond purchases: who sold bonds to the Riksbank?", nr 2

Staff memo

P. Gustafsson, "En händelsestudie av värdepappersköpens effekter på finansiella priser under pandemin", mars

J. Johansson, M. Löf, P. Stockhammar och I. Strid, "Vad förklarar Riksbankens prognosfel för inflationen?", juni

K. Doherty, M. Eriksson och D. Hansson, "Välfungerande kreditförsörjning för flertalet företag under pandemin. En analys av mikrodata", juli

S. Laséen, "Hushållens skulder och penningpolitik: ett regionalt perspektiv", september

C. Flodberg, M. Hesselman och M. Löf, "Kan inflationsprognoser förbättras med alternativa mått på arbetsmarknadsläget?", november

A. M. Ceh, "How much is priced in? Market expectations of monetary policy lift", december

A. Nordström och A. Vredin, "Har centralbankens eget kapital någon betydelse för penningpolitiken?", december

Riksbanksstudier

"Utvärdering av Riksbankens prognoser", nr 1

B. Andersson, M. Beechey Österholm och P. Gustafsson, "Riksbankens köp av värdepapper 2015–2022", nr 2

Working paper series

R. Billi och C. Walsh, "Seemingly Irresponsible but Welfare Improving Fiscal Policy at the Lower Bound", nr 410

R. Billi, "Inflation Targeting or Fiscal Activism?", nr 412

M. Carlsson, A. Clymo och K-E. Joslin, "Dispersion over the Business Cycle: Passthrough, Productivity, and Demand", nr 414

T. Broer, J. Kramer och K. Mitman, "The Curious Incidence of Monetary Policy Across the Income Distribution", nr 416

C. Bertsch, I. Hull, R. L. Lumsdaine och X. Zhang, "Central Bank Mandates and Monetary Policy Stances: through the Lens of Federal Reserve Speeches", nr 417

Penningpolitiska tal av direktionen

S. Ingves, "Penningpolitiska erfarenheter i Norge och Sverige – en resa under 10 år", tal på Norges Bank 21 mars

A. Breman, "Inflation och penningpolitik i skuggan av ett krig", tal på Sveriges riksbank 23 mars

M. Flodén, "Penningpolitik för inflation vid målet", tal på DI Risk and Return, Grand hotel Stockholm 6 april

C. Skingsley, "Hög inflation och stigande reporänta – vad händer med Riksbankens balansräkning?", tal på Handelsbanken 6 maj

H. Ohlsson, "Penningpolitik och inflation i krigstider", tal på Ekonomisk-historiska institutionen, Uppsala universitet 17 maj

S. Ingves, "Inflationsmål i snart 30 år – ett robust ramverk för alla tider?", tal på Nationalekonomiska föreningen 31 maj

A. Breman, "Från 500 till –0,5 procent – och sedan?", tal på Sveriges riksbank 31 augusti

P. Jansson, "Penningpolitik när inflationen är för hög – förutsättningar och utmaningar", tal på Swedbank 9 december

M. Flodén, "Mina tankar kring Riksbankens tillgångsköp", tal på Handelsbanken 14 december